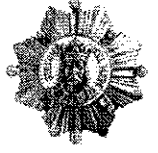

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

447

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-7257 din 06.12.2022

La nr. 12/3950 din 02.12.2022

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2023.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Digitally signed by Rusu Iulian
Date: 2022.12.06 17:39:52 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Iulian RUSU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/8379 din 06.12.2022

la proiectul de lege bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2023

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei anticorupție și nota informativă aferentă acestuia nu au fost plasate pentru consultare publică pe pagina web oficială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale și nici pe portalul www.particip.gov.md, astfel nefiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat.

Suplimentar, se remarcă că autorul proiectului nu a asigurat nici informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie, condiție prevăzută de art.9 a Legii nr.239/2008 „(1) După inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială [...]”.

În consecință, în procesul de promovare a proiectului nu au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate în Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, iar părțile interesate nu au avut acces la proiectul în cauză, pentru a-și exprima opiniile, comentariile și recomandările asupra acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: „Proiectul legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2023 este elaborat conform prevederilor Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, Legii nr. 181/ 2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, altor acte normative, ce țin de domeniul protecției sociale de stat.”

Analizând normele elaborate, se constată că prin proiect se propune aprobarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2023, în vederea stabilirii veniturilor în sumă de 38735604,7 mii de lei și a cheltuielilor în sumă de 38735604,7 mii de lei.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se promovează interesul public de a asigura protecția socială a persoanelor asigurate, prin acordarea de indemnizații, ajutoare, pensii, de prestații pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă și de alte prestații, prevăzute de legislație.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

În textul notei informative se prezintă argumente referitoare la condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite, în conformitate cu prevederile art.30 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative: „Pentru argumentarea economico-financiară a indicatorilor bugetului asigurărilor sociale de stat și asigurarea transparenței lor, la prezenta notă se anexează informații în formă de tabel: 1. Privind veniturile, cheltuielile și soldul bugetar, precum și sursele de finanțare ale bugetului asigurărilor sociale de stat, sunt reflectate în Tabelul nr.1 „Structura bugetului asigurărilor sociale de stat conform clasificăției economice”; 2. Privind structura subprogramelor de cheltuieli, se prezintă în Tabelul nr.2 „Structura bugetului asigurărilor sociale de stat pe subprograme de cheltuieli”; 3. Privind numărul beneficiarilor de prestații și mărimile medii ale acestora se prezintă în Tabelul nr.4 „Informație privind numărul beneficiarilor de prestații sociale de la bugetul asigurărilor sociale de stat și mărimea medie”; 4. Privind cheltuielile administrative și efectivul de personal se reflectă în Tabelul nr.5 „Informație privind cheltuielile administrative și efectivul de personal pe bugetul asigurărilor sociale de stat”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

În textul proiectului nu se conțin norme care să reglementeze în mod nemijlocit activitatea agenților publici și/sau a entităților publice.

Cu toate acestea, la implementare, se va implica activitatea entităților publice responsabile de realizarea funcțiilor de gestionare a sistemului public de asigurări sociale.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale și are drept obiectiv aprobarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2023, în vederea stabilirii veniturilor în sumă de 38735604,7 mii de lei și a cheltuielilor în sumă de 38735604,7 mii de lei.

Prin proiect se promovează interesul public de a asigura protecția socială a persoanelor asigurate, prin acordarea de indemnizații, ajutoare, pensii, de prestații pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă și de alte prestații, prevăzute de legislație.

Deși în redacția parvenită la efectuarea expertizei anticorupție proiectul nu conține prevederi coruptibile, se reține promovarea proiectului în concordanță cu exigențe statuate în Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

06.12.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Maia GONTA , Inspector principal

Digitally signed by Gonta Maia
Date: 2022.12.06 14:47:41 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

